

dosar nr. 2ra-1163/2019

prima instanță, Judecătoria Orhei, sediul Rezina, judecător: (I. Parii)
instanța de apel, Curtea de Apel Chișinău judecători: (I. Cimpoi, I. Secrieru, A. Danilov)

Î N C H E I E R E

19 iunie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tatiana Vieru
Maria Ghervas
Nina Vascan

examinând admisibilitatea recursurilor declarate de Ministerul Justiției al Republicii Moldova și Procuratura Generală a Republicii Moldova,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Ion Cojucari împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenient accesoriu Procuratura Generală a Republicii Moldova cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organului de urmărire penală și ale procuraturii,

împotriva deciziei din 19 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a admis apelul declarat de Ion Cojucari, s-a casat parțial hotărârea din 02 octombrie 2018 a Judecătoria Orhei, sediul Rezina în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Ion Cojucari împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenient accesoriu Procuratura Generală a Republicii Moldova cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organului de urmărire penală și ale procuraturii, și în această parte s-a emis o nouă hotărâre prin care s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de Ion Cojucari împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenient accesoriu Procuratura Generală a Republicii Moldova cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organului de urmărire penală și ale procuraturii,

c o n s t a t ă :

La 31 mai 2018, Ion Cojucari, reprezentat de avocatul Aurel Gonciar, a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenient accesoriu Procuratura Generală a Republicii Moldova cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organului de urmărire penală și ale procuraturii.

În motivarea acțiunii, reclamantul Ion Cojucari a indicat că la 05 noiembrie 2015, în secția de gardă a Inspectoratului de Poliție Rezina a parvenit plângerea lui Anatolie Stratu, din satul Bușăuca raionul Rezina, prin care a solicitat tragerea la

răspundere a persoanelor necunoscute, care în perioada 03 - 04 noiembrie 2015 au sustras de pe terenul său din satul Bușăuca 46 pomi de nuc în valoare de 48000 de lei.

Reclamantul Ion Cojucari a mai indicat că la data de 05 noiembrie 2015, în cadrul procesului penal a fost audiat în calitate de martor. La data de 06 noiembrie 2015 de către organul de urmărire penală a Inspectoratului de Poliție Rezina, Inga Gotornicean a fost pornită urmărirea penală în cauza penală nr. 2000000404, conform semnelor componente de infracțiune prevăzută de art. 186 alin. (2) lit .c), d) Cod penal, pe faptul, că în perioada 03-04 noiembrie 2015, persoane necunoscute au pătruns pe teritoriul terenului agricol din extravilanul satul Bușăuca raionul Rezina, ce aparține lui Anatolie Stratu, de unde au sustras pe ascuns 46 de pomi de nuc, în valoare de 48000 lei, cauzând proprietarului daune în proporții considerabile. Conducerea urmăririi penale a fost dispusă procurorului în procuratura raionului Rezina Ghenadie Zgardan.

Reclamantul Ion Cojucari a menționat că la data de 20 noiembrie 2015, în temeiul ordonanței de efectuare a percheziției din 16 noiembrie 2015 a ofițerului de urmărire penală a IP Rezina, autorizată prin încheierea judecătorului de instrucție din cadrul Judecătoriei Rezina, a fost efectuată percheziția la domiciliul reclamantului din satul Bușăuca raionul Rezina. În rezultatul percheziției care s-a desfășurat de la ora 11.45 până la ora 11 și 55 minute, nu au fost depistate și ridicate careva obiecte indicate în ordonanța de percheziție. Ulterior, la data de 20 noiembrie 2015, ora 11 și 55 minute Ion Cojucari a fost reținut în calitate de bănuit de săvârșirea infracțiunii, fiind întocmit proces-verbal de reținere, de la ora 12 și 53 min., până la ora 13 și 30 min., în procesul-verbal de reținere au fost indicate ca temeiuri că martorii Ion Odobescu, Vladimir Cornovan, Vladimir Roșca, toți colaboratori de poliție și Ghenadie Donica au declarat că la locul săvârșirii infracțiunii au fost depistate urme de încălțăminte și miros a lui Ion Cojucari, care a fost depistat cu ajutorul mijlocului special - câine detector.

Reclamantul Ion Cojucari a declarat că la data de 20 noiembrie 2015, avocatul Aurel Gonciar a depus cerere în adresa Procuraturii raionului Rezina prin care a solicitat eliberarea imediată a lui Ion Cojucari, pe motivul că nu există temeiuri și motive de a bănuși persoana de săvârșirea infracțiunii. Reclamantul a menționat că, la data de 23 noiembrie 2015, lui Ion Cojucari i-a fost înaintată ilegal învinuire în săvârșirea infracțiunii prevăzută de art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal, contrar prevederilor art. 281 alin. (1) Cod de procedură penală, deoarece nu erau acumulate la acel moment probe concludente și suficiente, care ar confirma vinovăția sa în săvârșirea infracțiunii imputate și fiind audiat în calitate de învinuit Ion Cojucari a declarat că nu recunoaște vina.

Reclamantul Ion Cojucari a indicat că la data de 23 noiembrie 2015, ora 09.15 minute, procurorul în Procuratura raionului Rezina a emis ordonanța de eliberare a învinuitului Ion Cojucari, pe motiv că lipsesc temeiurile de a priva în continuare persoana de libertate. Deoarece până la 28 martie 2016 nu s-a efectuat nici o acțiunile de urmărire penală cu participarea învinuitului, la 28 martie 2016 prin intermediul avocatului s-a solicitat de la procuror de a fi informat despre rezultatele urmăririi penale cu expedierea hotărârii în privința sa.

Reclamantul Ion Cojucari a relatat că prin scrisoarea din 17 martie 2016 i s-a comunicat, că la 17 martie 2016 învinuitul Ion Cojucari, a fost scos de sub urmărire penală în cauza penală nr. 200000000404, pe motivul lipsei în acțiunile

lui a faptului infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. c), d) Cod penal. Prin ordonanța de scoatere sub urmărire penală, procurorul a concluzionat cu întârziere, că în cadrul urmăririi penale nu s-a stabilit faptul că furtul a fost comis de Ion Cojucari, nu au fost acumulate probe care ar demonstra vinovăția acestuia. În rezultatul acțiunilor ilicite și neîntemeiate ale organului de urmărire penală și procuraturii i-a fost cauzat prejudiciul material în sumă de 3000 de lei, cheltuieli pentru asistența juridică, acordată de avocat în cadrul urmăririi penale. Totodată, i-a fost cauzat un prejudiciu moral care s-a exprimat în felul următor: a suferit stresuri din cauza încălcărilor drepturilor sale, timp de 3 zile a avut insomnie, dureri de cap, a fost afectat moral, prin faptul că acasă are familia compusă din soție și feciorul Cojucari Marian, 2012 anul nașterii, invalid de grupa II-a, care au rețrăit și au plâns zi de zi. Toți acești ani a pierdut încrederea în organele de drept. Aflând despre învinuirea înaintată, toți locuitorii satului după eliberarea sa, îl priveau ca un infractor, fiind nevoit să se îndreptățească față de ei că nu este infractor. Timp de 4 luni, cât a derulat urmărirea penală, i-a fost încălcat dreptul la muncă, fiind privat de dreptul de a se deplasa în Federația Rusă, unde avea loc de muncă.

Reclamantul Ion Cojucari a indicat că atât el cât și familia sa, au fost afectați prin percheziția ilegală autorizată, care a fost ordonată fără a exista probe verosimile din care ar rezulta bănuiala rezonabilă că el poate deține asemenea obiecte. Din acest considerent, crede că ingerința în viața sa privată și viața de familie a fost excesivă în raport cu scopul legitim urmărit, nejustificată și disproporțională și inadmisibilă într-o societate democratică. Consideră aplicabile speței cauzele CEDO Iordache vs Moldova și Mancevschi vs Moldova.

Reclamantul Ion Cojucari a solicitat admiterea acțiunii, încasarea din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Justiției a sumei de 30000 de lei cu titlu de prejudiciu moral, a sumei de 6000 de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică suportate în cadrul cauzei penale, a cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 3000 de lei, cu obligarea Procuraturii Generale a Republicii Moldova de a prezenta scuze oficiale în formă scrisă.

Prin hotărârea din 02 octombrie 2018 a Judecătorei Orhei, sediul Rezina s-a respins ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de Ion Cojucari împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenient accesoriu Procuratura Generală a Republicii Moldova cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organului de urmărire penală și ale procuraturii.

Prin decizia din 19 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, s-a admis apelul declarat de Ion Cojucari, s-a casat parțial hotărârea din 02 octombrie 2018 a Judecătorei Orhei, sediul Rezina în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Ion Cojucari împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenient accesoriu Procuratura Generală a Republicii Moldova cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organului de urmărire penală și ale procuraturii, și s-a emis în această parte o nouă hotărâre prin care s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de Ion Cojucari împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenient accesoriu Procuratura Generală a Republicii Moldova cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organului de urmărire penală și ale procuraturii, s-a încasat de la bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției

a Republicii Moldova în beneficiul Ion Cojocari, prejudiciul material în sumă de 3000 de lei și prejudiciul moral în sumă de 6000 de lei, s-a încasat de la bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției a Republicii Moldova în beneficiul Ion Cojocari, cheltuieli de asistență juridică în sumă de 3000 de lei, în rest pretențiile depuse față de Procuratura Generală a Republicii Moldova au fost respinse ca fiind neîntemeiate.

În susținerea soluției adoptate, instanța de apel a reținut că la 06 noiembrie 2015 de către Serviciul Urmărire Penale a Inspectoratului de Poliție Rezina a fost pornită cauza penală nr. 200000000004 în baza art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal, pe faptul sustragerii a 46 pomi de nuc cu valoare de 48000 lei, de pe lotul de teren ce aparține lui Anatolie Stratu. La data de 16 noiembrie 2015 de către judecătorul de instrucție din cadrul Judecătoarei Rezina, la demersul procurorului, a fost autorizată percheziția la domiciliul lui Ion Cojucari în scopul depistării celor 46 puiți de nuci sustrași. La data de 20 noiembrie 2015 a fost efectuată percheziția la domiciliul lui Ion Cojucari, în cadrul efectuării acțiunii procesuale, bunurile indicate în ordonanța de percheziție nu au fost depistate. La data de 20 noiembrie 2015 Ion Cojucari a fost reținut, fiind bănuit de comiterea infracțiunii prevăzută de art. 186 alin. (2) Cod penal. La data de 23 noiembrie 2015, ora 09.15 minute, prin ordonanța procurorului, Ion Cojucari, a fost eliberat, pe motiv că nu au fost constatate temeieri de aplicare în privința ultimului a unei măsuri preventive, acesta fiind eliberat. La 23 noiembrie 2015, Ion Cojucari a fost pus sub învinuire de comiterea infracțiunii prevăzută de art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal, fiind –i incriminată săvârșirea furtului a 46 de puiți de nuc. La 17 martie 2016, prin ordonanță, Ion Cojucari a fost scos de sub urmărirea penală.

Instanța de apel a reținut că la data de 17 martie 2016, Ion Cojucari a fost scos de sub urmărirea penală în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 186, alin. (2), lit. c), d) Cod penal, din motiv că nu există faptul infracțional, circumstanțe care impun concluzia că apelantului, i-au fost cauzate și suferințe psiho-emoționale, de aceea instanța de apel consideră oportun și necesar de a încasa din contul bugetului de stat, în beneficiul lui Ion Cojucari, prejudiciul moral în sumă de 6000 lei, care ar corespunde în principiu, exigențelor art. 1423 Cod civil și ar putea constitui pentru apelantul o satisfacție echitabilă. Or, tratamentul, la care a fost supus Ion Cojucari pe parcursul reținerii 20 noiembrie -23 noiembrie 2015 și statut de bănuit, în mod normal la orice persoană ar genera un anumit grad minim de suferințe psihice: stare de depresie, anxietate ce apare la orice persoană ca rezultat al supunerii la o asemenea măsură, inevitabil a dus la amplificarea suferințelor psihice suportate. Totodată, instanța de apel consideră că prima instanță neîntemeiat a respins și pretențiile lui Ion Cojucari în partea încasării prejudiciului material, sub forma plății pentru servicii de asistență juridică în cadrul urmăririi penale, însă nu în cuantumul solicitat de 6000 lei, dar în sumă de 3000 lei.

Instanța de apel a mai reținut că potrivit practicii constante a CEDO, un reclamant nu poate obține rambursarea cheltuielilor sale de judecată, decât în măsura în care li s-a stabilit realitatea, necesitatea și caracterul rezonabil. Instanța de apel consideră că urmează a fi încasate de la Bugetul de Stat, în beneficiul lui Cojucari Ion și cheltuielile de asistență juridică în sumă de 3000 lei, confirmate prin bonul de plată nr.187091, Seria YL. Cojucari Ion a avut nevoie de asistență juridică, iar conform art. 63, al. (2), (4) al Legii nr. 1260 cu privire la avocatură,

mărimea onorariului se stabilește prin acordul părților și nu poate fi schimbată de autoritățile publice sau de instanța de judecată, iar cheltuielile suportate de client în legătură cu acordarea de către avocat a asistenței juridice urmează a fi compensate de partea adversă integral sau proporțional cerințelor admise.

De asemenea, instanța de apel a indicat că urmează a fi respins capătul de cerere a lui Ion Cojucari față de Procuratura Generală a Republicii Moldova cu privire la obligarea Procuraturii Generale de a prezenta scuze oficiale în formă scrisă, or, Procuratura Generală a Republicii Moldova are statut procesual de intervenient accesoriu.

Instanța de apel consideră că circumstanțele cauzei au fost stabilite de către prima instanță și nu este necesară verificarea suplimentară a cărorva dovezi, însă normele de drept material au fost aplicate eronat, instanța de apel ajungând la concluzia de a admite apelul declarat de Ion Cojucari, de a casa hotărârea instanței de fond și a emite o nouă hotărâre de admitere a cererii de chemare în judecată depuse de Ion Cojucari.

La 19 martie 2019 Ministerul Justiției al Republicii Moldova a declarat recurs împotriva deciziei din 19 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel cu menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea cererii de recurs recurentul Ministerul Justiției al Republicii Moldova a indicat că nu este de acord cu decizia instanței de apel, o consideră vădit ilegală și neîntemeiată, deoarece instanța de apel la pronunțarea deciziei a interpretat în mod eronat legea, a apreciat în mod arbitrar probele, a aplicat în mod eronat normele de drept material și normele de drept procedural.

Recurentul Ministerul Justiției al Republicii Moldova a invocat că instanța de apel a analizat arbitrar poziția participanților la proces și a evitat aprecierea argumentului reprezentantului Ministerului Justiției privitor la faptul că prevederile art. 3 și art. 6 din Legea nr.1545 din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, sînt indisolubile și nu pot fi aplicate separat.

Conform prevederilor art.3 alin. (1) al Legii nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, este reparabil prejudiciul material și moral cauzat persoanei fizice sau juridice cauzat în urma reținerii ilegale, aplicării ilegale a măsurilor preventive sub formă de arest, de declarație de a nu părăsi localitatea sau țara, tragerii ilegale la răspundere penală, condamnării ilegale, confiscării ilegale a averii, supunerii ilegale la muncă neremunerată în folosul comunității, efectuării ilegale, în cazul urmăririi penale ori judecării cauzei penale, a percheziției, ridicării, punerii ilegale sub sechestru a averii, eliberării sau suspendării ilegale din lucru (funcție), precum și în urma altor acțiuni de procedură care limitează drepturile persoanelor fizice sau juridice, supunerii ilegale la arest administrativ, reținerii administrative ilegale sau aplicării ilegale a amenzii administrative de către instanța de judecată, efectuării măsurilor operative de investigații cu încălcarea prevederilor legislației, ridicării ilegale a documentelor contabile, a altor documente, a banilor, a ștampilelor, precum și în urma blocării conturilor bancare.

Conform prevederilor art.6 al Legii nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998

privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, dreptul persoanei fizice/juridice la repararea prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, în mărimea și modul stabilit de prezenta lege, apare în următoarele cazuri devenirii definitive și irevocabile a sentinței de achitare, scoaterii persoanei de sub urmărire penală sau încetării urmăririi penale pe temeiuri de reabilitare, adoptării de către instanța judecătorească a hotărârii cu privire la anularea arestului contravențional în legătură cu reabilitarea persoanei fizice, adoptării, de către judecătorul de instrucție, în condițiile art. 313 alin. (5) din Codul de procedură penală, în privința persoanei achitate sau scoase de sub urmărire penală, a încheierii privind declararea nulității actelor sau acțiunilor organului de urmărire penală sau organului care exercită activitate specială de investigații.

Recurentul Ministerul Justiției al Republicii Moldova a indicat că persoana care pretinde că a fost vătămată într-un drept al său, urmează a dovedi faptul că acțiunile organelor de stat au purtat un caracter ilicit, or însuși hotărârile privind pornirea urmăririi penale, ordonanța de recunoaștere a persoanei în calitate de bănuț, învinuit sunt niște procedee legate de desfășurarea normală a urmăririi penale care nu afectează drepturi sau libertăți constituționale. Însă, Ion Cojucari nu a prezentat probe justificative care ar demonstra prezența unor suferințe cauzate, iar argumentele invocate întru motivarea pretenției de încasare a prejudiciului moral, poartă un caracter declarativ, recurentul a susținut că acțiunile organului de urmărire penală sunt complet justificate și necesare, organul de urmărire penală fiind obligat să întreprindă toate măsurile posibile și legale întru elucidarea adevărului și asigurarea atragerii la răspundere penală a infractorului.

De asemenea, recurentul a menționat că instanțele judecătorești eronat au concluzionat că pretenția privind încasarea prejudiciului material, cu titlu de cheltuieli de asistență juridică suportate în cadrul cauzei penale în mărime de 3000 lei urmează a fi admisă, deoarece este neîntemeiată și care urmează a fi respinsă, ori, Ion Cojucari nu a prezentat careva probe pertinente și utile privind ilegalitatea acțiunilor organului de urmărire penală și nici dovezi în sensul suportării cheltuielilor pretense.

Mai mult, recurentul Ministerul Justiției al Republicii Moldova a notat că în partea ce ține de cheltuielile pentru asistență juridică, invocate că au fost suportate în scopul examinării cauzelor penale, consideră că quantumul solicitat este excesiv și exagerat, or, potrivit practicii Curții Europene a Drepturilor Omului, cheltuielile pentru asistență juridică urmează a fi necesare, realmente angajate și rezonabile în quantum.

La 25 martie 2019, Procuratura Generală a Republicii Moldova a declarat recurs împotriva deciziei din 19 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel cu menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea cererii de recurs recurenta Procuratura Generală a Republicii Moldova a indicat că nu este de acord cu decizia instanței de apel, o consideră vădit ilegală și neîntemeiată, deoarece instanța de apel la pronunțarea deciziei a interpretat în mod eronat dispozițiile Legii nr. 1545 din 25 februarie 1998 cu privire la repararea prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, procuraturii și instanțelor judecătorești.

Recurenta Procuratura Generală a Republicii Moldova a menționat că este eronată concluzia instanței de apel precum că Ion Cojucari ar fi fost pus sub învinuire ilegal, deoarece la acel moment nu erau probe concludente care ar confirma vinovația lui în comiterea infracțiunii, este lipsită de suport legal și declarativă, deoarece actul de acuzare, ordonanța de punere sub învinuire a fost emisă în baza probelor existente la acel moment, care au stat la baza bănuielii rezonabile că Ion Cojucari a comis infracțiunea de furt, iar aceasta nu presupune nicidecum existența aceluiași cumul de probe care stă la baza rechizitoriului. Prin urmare, nu sunt premise verosimile a considera, că ar fi fost comise acțiuni cu intenție sau culpă gravă, îndreptate împotriva actului de justiție sau a ordinii publice, ori, în faza de urmărire penală, aplicarea legii și, dacă este cazul, puterea de apreciere a oportunității încetării sau clasării cauzei penale de către procuror, presupune independența și autonomia acestuia în procesul de luare a deciziilor.

Recurenta Procuratura Generală a Republicii Moldova a declarat că la acordarea cu titlu de compensație morală a sumei de 6000 lei, pentru prejudiciul cauzat în urma acțiunilor ilicite de către organul de urmărire penală instanța de judecată nu a ținut cont de prevederile art. 219 alin. (4) din Codul de procedură penală și anume: „la evaluarea cuantumului despăgubirilor materiale, ale prejudiciului moral, instanța de judecată ia în considerare suferințele fizice ale victimei, prejudiciul agrement sau estetic, pierderea speranței în viață, pierderea onoarei prin defăimare, suferințele psihice provocate de decesul rudelor apropiate etc.

Recurenta Procuratura Generală a Republicii Moldova a mai menționat că intimatul nu a prezentat careva probe care să ateste cauzarea frustrărilor, stresului și a neliniștii, ponegririi onoarei, demnității și reputației sale, astfel încât să constituie temei pentru despăgubire din partea statului, iar instanța de judecată la determinarea mărimii compensației pentru prejudiciul moral, trebuia neapărat să i-a în considerație atât aprecierea subiectivă privind gravitatea cauzării suferințelor psihice sau fizice părții vătămate, cât și datele obiective care certifică acest fapt, or în conformitate cu art. 118 din Codul de procedură civilă, fiecare trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale.

În conformitate cu prevederile art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

După cum denotă materialele cauzei, copia deciziei motivate din 19 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost expediată participanților la proces la data de 11 martie 2019, prin scrisoarea de expediere nr. 2661 (f.d. 126), iar recurentul Ministerul Justiției al Republicii Moldova a luat cunoștință cu decizia instanței de apel la data de 12 martie 2019, fapt indicat expres în cererea de recurs (f.d. 129), însă date cu privire la recepționarea deciziei de către recurenta Procuratura Generală a Republicii Moldova la materialele cauzei lipsesc.

În aceste circumstanțe, instanța de recurs precizează că recursul, a fost depus de Ministerul Justiției al Republicii Moldova și Procuratura Generală a Republicii Moldova la data de 19 martie 2019 și 25 martie 2019, cu respectarea termenului prevăzut la art. 434 Cod de procedură civilă.

La 17 mai 2019, în adresa intimațiilor Ion Cojucari, Procuratura Generală a Republicii Moldova și Ministerul Justiției al Republicii Moldova au fost expediate

copiile recursurilor declarate de Ministerul Justiției al Republicii Moldova și Procuratura Generală a Republicii Moldova, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței.

Intimații Ion Cojuhari, Procuratura Generală a Republicii Moldova și Ministerul Justiției al Republicii Moldova nu și-au valorificat dreptul procedural respectiv și nu au depus referințe în termenul stabilit.

Examinând temeiurile recursurilor declarate de Ministerul Justiției al Republicii Moldova și Procuratura Generală a Republicii Moldova, în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile sunt inadmisibile.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile declarate de Ministerul Justiției al Republicii Moldova și Procuratura Generală a Republicii Moldova, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursurile declarate de Ministerul Justiției al Republicii Moldova și Procuratura Generală a Republicii Moldova, se referă la dezacordul recurenților cusa soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială, sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul, exercitat conform secțiunii a II-a, are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute la art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, Completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură

civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel.

Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii, sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii, doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor, stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă. Din recursurile declarate de Ministerul Justiției al Republicii Moldova și Procuratura Generală a Republicii Moldova, nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului, a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibile recursurile declarate de Ministerul Justiției al Republicii Moldova și Procuratura Generală a Republicii Moldova.

În conformitate cu art. art. 269-270, 433 lit. a), 440 alin. 1 Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibile recursurile declarate de Ministerul Justiției al Republicii Moldova și Procuratura Generală a Republicii Moldova, împotriva deciziei din 19 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Ion Cojucari împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenient accesoriu Procuratura Generală a Republicii Moldova cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organului de urmărire penală și ale procuraturii.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tatiana Vieru

Judecătorii

Maria Ghervas

Nina Vascan